

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Alice Kommová

Název práce: Nemoc jako aktér

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*): Tomáš Kobes

Záměrem předkládané práce je ukázat, jak Crohnova choroba se stává význačným aktérem, který se podílí na vymezení identity nemocného. Vzhledem ke stávající sociologické produkci je předkládaná práce takovým záměrem neobvyklá. Předně je vytvořena na základě autobiografických zkušeností předkladatelky diplomové práce. To, co se obvykle jeví jako základní slabina takto psaných prací, podmíněných především předporozuměním, se ukázalo jako velmi silná stránka. Alice Kommová v průběhu léčby této zákeřné nemoci prošla veškerými existujícími způsoby diagnostikování a bylo jí tak umožněno nahlédnout do prostředí, které je pro laika běžně velmi uzavřené a velmi tajemné. Alice Kommová se tak stává průvodkyní, která v postupných krocích zasvěcuje čtenáře nejen do povahy Crohnovy choroby, ale také medicínského prostředí se všemi způsoby diagnostikování a léčení, a jejich následných dopadů na zdraví člověka. Dále práce je výjimečná tím, že se snaží při tomto zasvěcování ukázat, jak existující koncepty popisované v dichotomiích příroda versus společnost, subjekt versus objekt či aktivní versus pasivní se stávají velmi nejistými, a za využití principů nového materialismu se naopak snaží ukázat, jak se Crohnova nemoc, diagnostika, následná léčba a její vedlejší účinky podílejí nejen na mnohočetnosti nemoci, ale také mnohočetnosti pacienta.

Toho dociluje tím, že nejprve vychází z polemiky nad možnostmi fenomenologického přístupu v oblasti emdodimentu. Ta je spojena s otázkou, zda se jedná pouze o prožitek konkrétního těla, které prochází mnoha změnami iniciovanými zvolenými léčebnými postupy, či naopak Crohnova choroba multiplikuje lidskou tělesnost v závislosti na léčebných prostředcích. Tento obrat od fenomenologie je charakteristický pro tzv. nový materialismus. Pro jeho základní přiblížení si Alice Kommová vypomáhá především texty od Bruna Latoura a Annemarie Moll, které sloužily jako vzor pro naplnění zvoleného záměru a staly se východiskem pro něco, co lze označit jako etnografie nemoci, která je hlavním obsahem empirické části. Zde je ukázána mozaika diagnostikování nemoci, která je závislá na celé řadě zprostředkovatelů. Crohnova nemoc je ukázána z pohledu laboratoře, endoskopie a radiologie. Dále je přiblíženo stanovování léčby a jak se podílí na životě pacienta, v jeho fyziologických i sociálních důsledcích. Nemoc zde není jednoduše vykreslována jako vnitřní projev těla, který je skrytý a ovlivňuje jen konkrétního nemocného, ale jako přesahující tělo a ovlivňující nejen jej, ale také způsoby sociální interakce dotyčného jedince, stejně jako jeho okolí, které se učí s nemocí žít podobně jako nemocný. To vše je přibližováno za využití vhodných ilustrací, které činí popisovaný problém mnohdy náročný na porozumění srozumitelnějším. Práce je zakončena přehledovým shrnutím, které ukazuje proměnlivou ontologii nemoci a jak koresponduje s proměnlivou ontologií nemocného, včetně souvislosti mezi lidskými a nelidskými aktéry a jejich podílů na těchto mnohočetných způsobech existence jak Crohnovy nemoci, tak nemocného Crohnovou chorobou.

Svou strukturou, obsahem a způsobem zpracováním text splňuje parametry diplomové práce. Práce má srozumitelně formulovaný a originálně vystavěný záměr. K tomu je adekvátně strukturovaný text, který vznikl na podkladě relevantní avšak ve vztahu k aktuální sociologické produkci, neobvyklé a mnohdy na porozumění velmi obtížné literatury. Alice Kommová tak prokázala velmi dobrou schopnost formulovat předmět svého zájmu, ukotvit ho prostřednictvím některých premis nového materialismu a zprostředkovat ho na základě relevantního empirického materiálu. Text bych vzhledem

ke kvalitě zpracování a obsahu doporučil přepracovat do podoby odborného článku a následně ho publikovat v relevantním odborném časopise.

Předkládanou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

Datum:

Podpis: